

ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛАСНИХ ІМЕН В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Доп. – Фокшей І., ПР-31

Наук. кер. - канд.філол.наук, доц. Медвідь О.М.

Якщо ми розглянемо імена та прізвища таких видатних людей як *William Makepeace Thackeray*, *Charles John Huffman Dickens*, *Harriet Elizabeth Bucher Stowe* то тут ми матимемо справу з двома власними іменами *Charles* і *John*, *Harriet* і *Elizabeth*, з двома прізвищами *Huffman* і *Dickens*, *Beecher* і *Stowe* і з так званім середнім ім'ям *Makepeace*. В метриці видатного письменника-реаліста Діккенса, наприклад, *John*- власне імя батька письменника Джона Діккенса а *Huffman* – прізвище хрещеного батька Крістофера Хаффмана. До складу повного імені американської письменниці Бічер-Стоу власне імя *Beecher*-прізвище батька письменниці Лаймана Бічера, а *Stowe*- прізвище чоловіка. Іншого видатного письменника 19ст. Теккеря назвали на честь діда Вільяма Мейкпіса Теккеря (1749-1813), традиція найменування якого відноситься до предка письменника, що загинув на вогнищі ще в час королеви Марії (середина 16ст.). Друге власне та середнє імя давались на честь родичів, хрещених батьків, якої –небудь видатної постаті, історичної події, з релігійних чи якихось інших міркувань.

В 14-17ст. в Англії ще рідко зустрічалися носії двох власних імен, наприклад *John William Whytting*, *John Philip Capel* [15,84-85]. В 17-18ст. найменування двома і більше власними іменами, особливо дівчат, стало досить розповсюдженим явищем. Проте подвійні імена *Mary Anne*, *Mary Jane*, *Sarah Jane* та ін. розглядалися в той час як одне власне ім'я.

Сучасні жіночі імена, створені шляхом об'єднання частин двох імен, наприклад, *Anella* (<*Ann(e)*+ *Ella*), *Marianne* (<*Mary*+ *Ann(e)*), *Saralinda* (<*Sarah*+ *Linda*) та ін. очевидно ввійшли в використання дещо пізніше. Цілком можливо, що створення імен шляхом контамінації- явище продуктивне і в наш час, -було викликане бажанням мати звучне, більш коротке імя. Поступово контаміновані імена витіснили модну тенденцію давати

дівчатам імена на кшталт *Mary Anne, Mary Jane* та ін. І в наш час два власних імені як в анлійців так і в американців є досить рідкісним явищем.

Багато власних імен лягли в основу формування анлійських прізвищ, наприклад, *John > Johns, Johnès, Johnson, Johnston; Robert > Roberts, Robertson; Benedict > Ben > Benson; Richard > Dick > Dicken > Dickens* та ін. При цьому деякі імена та прізвища співпадали фонологічно та морфологічно, утворивши таким чином, своєрідні антропонімічні омоніми, наприклад *Adam, Andrew, Arnold, Arthur, Henry, James, Lewis, Thomas* та ін. В свою чергу номенклатура анлійських власних імен постійно поповнюється неологізмами, створеними від прізвищ, наприклад *Bradley, Graham, Howard, Shirley, Sidney, Sinclair* та ін.

Така тісна взаємодія і взаємопроникність власних імен і прізвищ в сучасній анлійській антропоцентричній системі призводить до того, що часто буває важко відрізнити одне від іншого. В таких найменуваннях, як *William Henry, Henry James, William James, Sinclair Lewis, Augustus Thomas, James Henry Thomas* та ін. Значення складових імен може бути розкрито через порядок слів: прізвище, як правило, закриває цей словесний ряд. Проте в лексикографічних працях і бібліотечних каталогах прийнятий інший порядок слів: спочатку зазначається прізвище, потім власне імя, причому після прізвища ставиться кома, наприклад: *Arthur, Joseph Charles; Lewis, Matthew Gregory*.

В наш час формування нових власних імен із прізвищ більш розповсюджене в США, ніж у Великобританії. Практика найменування іменами, що походять від прізвищ була особливо помітною в Англії в 19ст., хоча в аристократичних сім'ях вона існувала ще в 17-18ст. Класичним прикладом, що ілюструє перевтілення прізвищ у власні імена, може служити розповсюджене жіноче імя *Shirley*- імя героїні однойменного роману (1849) Шарлотти Бронте. В словники включено багато власних імен, які походять від прізвищ, до них належать: *Bradley, Chester, Clifford, Clifton, Coventry, Digby, Dudley, Dwight, Egerton, Graham, Grant, Hamilton, Lincoln, Melville, Norton,*

Seymour, Stewart, Talbot, Wallace, Washington, Warwick, Winston, Winthro.

ДО ПРОБЛЕМИ ПОЗНАЧЕНЬ ЛЮДИНИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Доп. – Шаповал О., ПР-31

Наук. кер. - канд.філол.наук, доц. Баранова С.В.

В останній час у центрі уваги дослідників міститься комплекс проблем, що стосується взаємодії людини і її мови. Антропоцентризм полягає в осмисленні людського фактору, статусу людини у когнітивній діяльності, її ставлення до природи, соціуму, мови та мовлення.

Концептуальна картина світу, що є сукупністю знань носіїв певної мови про світ, фіксується у морфології, лексиці та найбільше у фразеології цієї мови.

Порівняння предметів, явищ, ознак, дій є актом процесу пізнання, освоєння людиною навколишнього середовища. В процесі розвитку мови багато порівнянь, метафоризованих та метанімізованих словосполучень перейшли з рівня мовлення у фразеологічну систему.

Найчастіше у ролі еталонних ознак порівняння беруться одиниці, які мають ту ознаку, за якою проводиться порівняння. Основне навантаження припадає на конкретну та анімалістичну лексику, оскільки людині властиво щось прирівнювати до добре знайомих предметів, які мають характерні, типові ознаки. Людина здавна контактує з тваринами, тому в англійській мові можна знайти безліч фразеологічних одиниць з зоонімами.

Асоціативно-образне сприйняття властивостей тваринного світу відбувається за рахунок образної семантики, що домінує над матеріальною. Із визначенням інтерпретаційної природи значення людина безпосередньо включається у семантичне визначення об'єктивних понять.

Унікальність людини, з мовного погляду, не лише в її інтелектуальних або душевних якостях, але й у особливостях її